

YURDUMUZDAN HABERLER

Etlbank tarafından inşaa edilen Santralların inşaa durumları hakkında Ekim 1969 tarihi itibariyle şu bilgiler alınmıştır :

Ambarlı III :

Projenin % 74.4 ü fiilen tamamlanmıştır. Bu gerçekleşme için harcama % 86 olmuştur. Ünite 30.6.1970 tarihinde ticari işletmeye alınabilecektir.

Ambarlı IV - V :

İnşaatla gerçekleşme % 53, harcamada gerçekleşme % 33 olmuştur. Projede İki aylık bir gecikme vardır.

Seyitören I - n :

İnşaatla gerçekleşme % 2.9, harcamada gerçekleşme % 9 dur.

Hopa :

İnşaatla gerçekleşme % 56.4, harcamada gerçekleşme % 67.4 dür.

Yanan teçhizatın durumundan gayri projede bir gecikme sebebi yoktur.

DSİ Santrallarından GÖKÇEKAYA'nın durumu İse şudur.

Devirasyon tünelinin çöken kısmı aynen bırakılacak, çökmeyen baş ve son bölümler yeni bir tünelle birleştirilecektir. Nehir ana yatağında akmaktadır. Durum inşaatın başlangıçtaki safhasına dönmüştür. Bu halde İnşaatın 10 -12 ay gecikeceği söylenmektedir.

Sarıyer santrali 26 Ekim 1969 tarihinde tekrar işletmeye alınmıştır. -

KEBAN'da inşaat hızla devam etmekte ve ilk ünitenin servise gireceği Ağustos 1973 tarihinin tutulmaması için şimdilik bir sebep bulunmamaktadır.

3/4 fieli

Fb.: Paçallımanı C. 69 - Üsküdar Tef.: 360806
Mağaza: Renk Ticaret
Kemeraltı C. 21 - Karaköy Tel.: 499898

Alçak Gerilim 500 kVA ya kadar her cins transformatör - 4000 ampere kadar hava veya yağ soğutmalı rödresörler - Tablo tipi voltmetre ve ampermetreler - Alçak perilim tip akım transformatörleri - Surgulö-direnç ve Yol verme dirençleri - Her cins Galvanoplastı, Akü şarj, ve manyetik cihazlar İçin rödresörler - Otomatik gerilim ttabilizatörleri 500. 1000. 1500 ve 2000 VA takatinde-

Simpson

Amerikan ölçü Aletleri
Electric Co. USA

n>uu

Müller & Weigert
NSrnberg
Ölçü Aletleri Fabrikaları

BRANDT

Watttr Brandt SmbH
S*1nyum vı nllkon Fabrikaları

Chauvin-Arnoux

Fransız Ölçü Aletleri

T Ü R K İ Y E M Ü M E S S İ L İ Ğ İ

(E. M. — 204)

34

Elektrik Mühendisliği 166

DÜNYADAN HABERLER

IEC. 84. GENEL TOPLANTISINDAN HABERLER

34. IEC (International Electrotechnical Commission) genel toplantısı 3.-13 Kasım 1969 tarihleri arasında İran'ın baş şehri Tahrande yapılmıştır. Bu toplantıya 26 (memleketten 450 delege iştirak etmiştir. Kalabalık olarak iştirak eden memleketler sırayla Fransa, İngiltere, Almanya'dır. Memleketimizden sayın Prof. Haldun Gürmen başkanlığında 6 delege toplantıya iştirak etmiş bulunmaktadır.

Toplantı 3 Kasım 1969 Pazartesi günü saat 8.00 de İran Başbakanı H. E. Amin Abbas Hoveyda'nın açış konuşmasıyla İmparatorluk Askeri Kulübünün konferans salonunda başlamış, bu toplantıda İran Ekonomi Bakanı H. E. Hooshang Ansari ile Su ve Enerji Bakanı Mansur Pavhani hazır bulunmuşlardır.

Günlük toplantılar 09 00-12.00; 14.30-17.30 saatleri arasında olmuştur. 11 Teknik komite ve bunlara bağlı 13 alt komite ile 3 ayrı alt komite toplantıları 13 Kasım 1969 gününe kadar devam etmiştir.

Teknik komitelerin konuları :

1) Grafik sembolleri	TC 3
2) Sıvı ve gazlı Dielektrikler	TC 10
3) Radio Kominikasyonlar	TC 12
4) Elektrik ve manyetik miktarlar ve üniteler	TC 24
5) Harf sembolleri ve işaretler	TC 25
6) Elektrikle ısıtma	TC 27
7) Sigortalar	TC 32
8) İzalatörler	TC 36
9) Elektrik .ventilatörleri	TC 43
10) Line Trap'lar	TC 57
11) Binaların elektrik tesisatları	TC 64

Alt Komiteler :

1) Alçak gerilim kabloları	20 B
2) Elektrik kabloları taşıyan kablo boruları	23 A
3) Şok ve titreşme deneyleri	50 A

IEC Konsey toplantısı 10.11.1969 günü yapılmış, bu toplantı için ISO (International Standard Organization) Genel Başkanı ki halen TSE'nin Başkanı da bulunan sayın Faruk Sunter ile TSE Genel Sekreteri sayın Velid İsfendiyar davet edilmişlerdir. Toplantıda gündem gereğince misafir başkan olarak konuşan sayın Faruk Sunter, ISO ile IEC arasındaki işbirliğinin artırılması temennisinde bulunarak, İran hükümetine ve ilgililere bu toplantının yapılması için gösterdikleri çabadan dolayı teşekkür etmiştir.

Teknik komitelerin toplantısı dışında, teknik gezilere de yer verilmiş, çeşitli santral ve fabrikalar tetkik edilmiştir Bunlardan en önemlileri:

1) Farahabad Elektrik Santrali (Teknik)
2) Amir Kabir Barajı (Karaj) (Hidrolik)
3) Tahran Petrol Rafineri
4) İran Standardlar Enstitüsü Labratuarları
5) Tahran Üniversitesinin Atom Merkezi
6) Philips Radio, Televizyon ve Ampul Fabrikası
7) Küçük güçte transformator fabrikası

Tahran şehrinin elektrik şebekesi tetkik edilmiş ve gerilim seçimi ve ilerdeki enerji ihtiyaçları bakımından tatminkar bulunmuştur.

Tahran'da kullanılan gerilimler: 0.4,20,60, 220 kv tır. 220 kv lık Enterkonnekte sisteme Farahabad termik santrali ile Amir Kabir ve Shahbanon - Farah hidrolik santralleri bağlı bulunmaktadır Tahran'ın beslenme gerilimi 60 kv. tır Şebeke yer altı kablosu ile tesis edilmiş, 20 kv la dağıtımı yapılmaktadır.

YÜKSEK SEVİYELİ KABLO SİSTEMİ

U.S.B.R. (A.B.D.) tevsii edilmekte olan Grand Coulee Barajında kullanılmak üzere 525 Kv lık kabloyu BICC (İngiltere) firmasınınca 2943000 dolara sipariş etmiştir. Kablo, yağlı tipte, her faz aynı olarak 3 adet İmal edilecektir. 600 MW güç taşıyacaktır, kablo başlıkları porselen olacaktır. Böylece dünyanın, en yüksek seviyeli kablo sistemi Amerika'da kurulmuş olacaktır.

3 FAZLI TRANSFORMATÖR İMALATI

G.E. (Amerika) Firması 500 Kv, 900 MVA, 3 fazlı transformatörlerin imalatını bitirmiştir. Bu trafolar Baltimere Gaz ve Elektrik Co. nun 500 Kv luk sisteminde kullanılacaktır.

YUNANİSTANDA URANYUM ARAŞTIRMALARI

Uranyum araştırmalarının genişletilmesi için Yunanistan Atom Enerjisi İdaresi, çalışmalarını yoğunlaştırmıştır.

IABD YARDIMI

IABD (Amerikalılar Arası Kalkınma Bankası) Güney ve Kuzey Amerika ülkelerinin telekomünikasyon şebekesini genişletmek üzere 300 Milyon dolarlık bir projeyi ele almıştır.

KOMÜNİST ÇİN'DE ELEKTRİK ÜRETİMİ

Çin (Kominist Çin) de elektrik üretimi şöyledir:

Kurulu Güç: (Milyon Kw)

	1949	1952	1956	1957	1959	1960	1965	1967
Su	0,2	0,2	0,8	1,0	1,6	2,0	0,3	3,3
Termik	1,6	1,8	2,8	3,5	7,9	8,9	10,5	10,6
Toplam	1,8	2,0	3,6	4,6	9,5	10,9	13,5	13,9
Üretim (Milyar (Kwh)	0,7	1,3	3,5	4,7	7,8	9,0	8,0	8,0
	3,6	6,0	13,1	14,6	33,7	38,0	32,0	32,0
Toplam	4,3	7,3	16,6	19,3	41,5	47,0	40,0	40,0

İSRAİL'DE ENERJİ ARTIŞI

İsrail'de 1948 yılına nazaran kurulu güç 14 misil artarak 1000 Mw'a yükselmiştir.

1948 de 246 Milyon Kwh tüketilirken, bu miktar 1967 de 4093 Milyon Kwh olmuştur. 1949 da kullanılan enerjinin % 29'u sanayi ve % 26 sı sulama işlerinde kullanılıyordu. Bu oran şimdi % 33 ve 25 dir.

RUS - JAPON TERMİK SANTRAL ÇALIŞMALARI

a" Rusya ve Japonya, Sibiry'a'nın dofu sahillerinde' veya sahilin adalarında kurulacak çok büyük kapasitede termik santraller için müzakerelere başlamışlardır. Toplam yatırım 1 milyar dolardır. Japonya 550 Milyon dolar ve teknik yardımla'bu projeye katılmaktadır ve projede Japonya'ya'6000 Mw tahsis edilmesi, öngörülmüştür.

Bu enerji 1250 (Mili uzunluğunda bir doğru akım" nakil sistemiyle Japon adalarına taşınacaktır. Proje 1977 -1980 yıllarında tamamlanacaktır. Ük hesaplara göre enerji maliyeti halen Japon-

ya'da mevcut -termik santrallerin yarısı seviyesinde ve kurulmakta olan Nükleer santraliann enerji maliyetine yakın olacaktır. (Japonya, diğer sanayi hammaddeleri gibi, kömür ve petrolü dışardan ithal etmektedir).

YUNANİSTAN'IN ELEKTRİFİKASYON DURUMU

Yunanistan'da inşa halindeki santraller ve elektrifikasyon durumu Yunan Hükümeti tarafından yayınlanmış bir broşüre göre şöyledir :

Termik Santraller :

Megalopollsteki Linyit yataklarının rezervi 360 Milyon Ton hesap edilmiştir. Burada 250 Mw ve 1500 Gwh üretim yapacak bir santral kurulacaktır.

Aliveri'de 150 MW 1000 Gwh kapasitede bir ünite işletmeye açılmış, aynı kapasitede diğer bir ünite de inşa halindedir.

Keratsinl'de 1970 yılında 200 MW 1300 Gwh'lık bir ünite servise girecektir.

Su üniteleri; Crete'de 46 MW Edessa'da 16 MW olarak çalışmaktadır.

1968 -1972 devresi sonunda 3380 MW kurulu güç ve 13.500 Gwh üretim meydana gelecektir. 1967 de bu değerler 1500 MW ve 6300 Gwh idi.

21 Nisan 1967 (Cuntanın İktidara geldiği tarih) ile 1968 ortalarına kadar 2750 köye elektrik verilmiştir. 1969 sonuna kadar 1103 köy YJaha' sisteme bağlanacaktır. 1969 sonunda bütün nüfusun % 93 ü 1972 sonunda da % 98 i elektriklelenmiş olacaktır. Son iki yılda 414 km 150 Kv ve 17800 km orta gerilim hattı servise girmiştir.» 80 Kvluk Acheloos-Atina hattı ayrıca servisedir.

AMERİKA'NIN AMERİKA DIŞINDAKİ YATHIIMLARI

Amerika'nın imalat, maden ve petrol firmalarının, Amerika dışındaki yatırımları aşağıdaki şekilde olacaktır.

1969	10700	Milyon.dolar
1970	12300	»
1971	12700	>

Bunların ayırımı işe şudur.

	1968	1971	
Petrol	3300	5400	Milyon dolar
Maden	1000	2200	»
Elektrik	Verilmiyor	500	»
Makina	760	1000	»